

BRUKSREGLER FOR EIDSVOLL ALMENNING

Gjelder fra 1. mai 1998.

FORORD

Disse bruksreglene er gitt med hjemmel i lov av 19. juni 1992 nr. 59 om bygdeallmenninger § 3-7, og er godkjent av Landbruksdepartementet etter bestemmelsene i samme lov 3-8.

Bruksreglene er bindende for allmenningsstyret og de eiendoms- og bruksberettigede, heretter benevnt bruksberettigede. Bruksreglene skal legges til grunn for styrets forvaltning av allmenningen og de bruksberettigedes utøvelse av bruksrettene, ved siden av bestemmelsene i lov om bygdeallmenninger og annet lovverk.

Bruksreglene følger i det vesentlige lovens system, slik at en i kapitlene 2 til 8 finner nærmere bestemmelser om bruksrett, forvaltning og administrasjon, valg og de enkelte bruksretter. På flere punkter er lovens regler gjengitt i en noe bearbeidet form. Dette er gjort av informasjonshensyn og fritar ikke de bruksberettigede for det ansvaret de har til å sette seg inn i lovens bestemmelser. For å få oversikt over de bestemmelser som gjelder er det derfor nødvendig å lese lovverk og bruksregler i sammenheng, samt å holde seg orientert om de avgjørelser som fattes av styret.

§1. FORMÅL OG BEDRIFTSFORM

Formålet med disse bruksregler er å sikre en forsvarlig forvaltning og utnyttelse av allmenningen innen lovens rammer, slik at den kan opprettholdes som en fellesressurs til det beste for de bruksberettigede; og dernest til det beste for bosetting, næringsvirksomhet, naturmiljø og friluftsliv i bygdelaget.

Eidsvoll Almanning har i lang tid praktisert fellesdrift i samsvar med tidligere bruksregler, og denne driftsform opprettholdes.

§2. BRUKSRETT

2.1. Vilkår for bruksrett

Bruksrett ligger til jordbrukseiendommer innen det bygdelag som fra gammel tid har utøvd bruksrett i allmenningen. Med jordbrukseiendommer forstås eiendommer som etter dyrket areal, beliggenhet, bebyggelse og bruk har karakter av jordbruk.

2.2. Bruksrettens innhold

Eier av eiendom med tilliggende bruksrett kan bare utøve retten til dekning av eiendommens behov ved jordbruksmessig drift. Retten skal kunne utøves på en måte som til enhver tid er i samsvar med rasjonell bruk, og som er naturlig etter tiden og forholdene.

Er allmenningens avkastning utilstrekkelig til dekning av det samlede bruksbehov, skal styret foreta en forholdsmessig avkortning av ytelsene.

2.3. Bruksrettsregister, eierskifte

Styret har ansvar for at det føres register over eiendommer med tilliggende bruksrett. Registeret er grunnlaget for manntallet ved valg av allmenningsstyre. Registeret skal inneholde opplysninger om dyrket areal, om foretatte tildelinger av ytelser fra allmenningen og hvem som til enhver tid utøver bruksretten. Ved eierskifte og endringer med hensyn til utøvelse av bruksretten, eller stemmerett ved allmenningsstyrevalg, skal eieren gi skriftlig melding til styret. Ved endring i ekteskap eller samboerforhold har den bruksberettigede plikt til å gi skriftlig melding til styret snarest hvis dette har betydning for utøvelse av bruksretten eller stemmeretten.

2.4. Bortfall av bruksrett. For bortfall av bruksrett gjelder lov om bygdeallmenninger § 2-6.

Bruksretten faller bort:

1. Hvis jordbruksdriften på eiendommen blir lagt ned, og
 - a) jorden tas i bruk til annet formål, eller
 - b) blir liggende nede i et sammenhengende tidsrom av fem år.
2. Hvis eiendommen ved frasalg, annen frivillig avståelse, ekspropriasjon eller omdisponering mister sin karakter av jordbruk etter lovens § 2-1 annet ledd. Bortfall av bruksrett inntreffer først når styret har truffet avgjørelse om det, og eieren av den eiendom det gjelder er underrettet om avgjørelsen. Når vilkårene foreligger har styret plikt til å treffe avgjørelse om bortfall av bruksrett.

2.5. Betaling for ytelser

Den som utøver bruksretten er ansvarlig ovenfor allmenningen for riktig betaling av allmenningstyrelsene. Ytelsene kan om nødvendig gjøres betinget av at det stilles betryggende sikkerhet for riktig betaling.

§ 3. FORVALTNING OG ADMINISTRASJON

3.1. Allmenningsstyret

Styret i Eidsvoll Almenning skal bestå av syv medlemmer og syv varamedlemmer som velges etter regler i det til enhver tid gjeldende lovverk. Formann og nestformann skal velges av allmenningsstyret for to år. Styret er beslutningsdyktige når flertallet av medlemmer møter. I tilfelle stemmelikhet teller formannens stemme dobbelt. Ved fravær innkalles varamenn.

3.2. Styrets oppgaver og myndighet

Styret skal ivareta allmenningens interesser og utøve de funksjoner som loven og bruksreglene foreskriver.

Styret har myndighet til å avgjøre alle spørsmål i forbindelse med allmenningens forvarning og drift, herunder spørsmål om bruksrett, når ikke annet følger av lovverket. Styrets avgjørelser kan ikke påklages.

Eidsvoll Almenningens hovedmålsetting er å forvalte og utnytte allmenningens samlede ressurser slik at ressursene både på kort og lang sikt gir størst mulig avkastning til dekning av de bruksberettigede eiendommers jordbruksmessige behov. Driften skal foregå på en bedriftsmessig, rasjonell og samfunnsmessig akseptabel måte, og gi et godt arbeidsmiljø og gode utviklingsmuligheter for de ansatte. Styret kan ikke pantsette almenningsgrunn.

3.3. Allmenningsbestyrer

Styret ansetter allmenningsbestyrer og andre funksjonærer. Allmenningsbestyreren skal ha utdanning innen skogbruk. Arbeidsoppgaver, rettigheter og plikter går frem av lov om bygdeallmenninger § 3-5, instruks for stillingen og arbeidsavtale med styret.

3.4. Skogbruksplan

Styret har ansvar for at det til enhver tid foreligger en skogbruksplan for allmenningen. Styret fastsetter, etter forslag fra bestyreren, det samlede hogstkvantum for hvert år.

3.5. Regnskap

Styret er ansvarlig for at regnskapsførsel skjer i overensstemmelse med gjeldende lovverk, og eventuelt etter nærmere bestemmelser for regnskapsførselen fastsatt av departementet.

3.6. Revisjon

Revisor velges av årsmøtet og skal være registrert eller statusautorisert. Som revisor kan velges et selskap som driver revisjonsvirksomhet. Årsmøtet kan i tillegg velge en skogbrukskyndig revisor blant de bruksberettigede. Styret kan utarbeide egen instruks for den skogbrukskyndige revisor. Dersom årsmøtet foreslår andre revisjonsordninger skal disse godkjennes av departementet.

3.7. Disponering av overskudd

Allmenningens overskudd skal benyttes til beste for allmenningen og de bruksberettigede etter allmenningsstyrets nærmere bestemmelse og etter følgende retningslinjer (jfr. lovens § 3-13):

- a) Det avsettes først tilstrekkelig med midler til sikring og forbedring av allmenningen, med sikte på en best mulig utnyttelse av produksjonsmulighetene og dekning av de eiendomsberettigedes og bruksberettigede fremtidige behov – herunder ved innkjøp av eiendom hvor dette kan være aktuelt.
- b) Det kan avsettes midler til igangsetting, opprettholdelse og eventuelt utvidelse av fordelingsvirksomhet og forretningsvirksomhet i tilknytning til allmenningens drift.
- c) Det kan avsettes midler til ulike tiltak knyttet til naturmiljø og friluftsliv.
- d) Det kan avsettes midler til rabatt og bidragsordninger.
- e) Det kan bevilges midler til fond for spesielle formål.
- f) Det kan bevilges tilskudd til allmennyttige formål innen allmenningsbygdelaget.
- g) Det kan med departementets samtykke foretas utdeling av kontantutbytte.

Forøvrig kan overskuddet disponeres innenfor rammen av vanlig forretningsmessig drift.

3.8. Årsmøtet og dets saker og myndighet

Årsmøtet skal holdes av de eiendomsberettigede og bruksberettigede hvert år innen utgangen av april måned. Møtet sammenkalles med minst tre ukers varsel.

Allmenningsstyrets årsmelding og revidert regnskap skal, sammen med sakliste for årsmøtet og valgkomiteens forslag til styremedlemmer og varamedlemmer, legges ut til gjennomsyn for de bruksberettigede senest tre uker før årsmøtet holdes og med kunngjøring om utleggelsen. Alternativt kan de samme dokumentene sendes ut til samtlige bruksberettigede innen samme tidsfrist. Nevnte dokumenter skal, seneste samtidig med at de utlegges til gjennomsyn, sendes departementet, som har rett til å la seg representere på årsmøtet uten stemmerett.

Årsmøtet ledes av en møteleder som velges av årsmøtet. Møtet er lukket, med mindre det selv bestemmer noe annet.

For årsmøteforhandlingene og allmenningsstyrevalget skal det føres protokoll, som leses ved møtets slutt og undertegnes av to dertil valgte møtedeltagere.

Årsmøtet skal i henhold til lovens § 3-14:

1. Avgi uttalelse til allmenningsstyrets årsmelding og regnskap.
2. Avgi uttalelse til en orientering fra allmenningsstyret om planer for kommende års virksomhet.
3. Velg allmenningsstyre og valgkomité.
4. Fastlegge godtgjørelse for medlemmene og allmenningsstyret.
5. Oppnevne revisorer for neste års regnskap, og eventuelt fastsette godtgjørelse for revisjonen.

6. Avgi uttalelse i saker som noen med møterett ved skriftlig henvendelse til allmenningsstyret senest en uke før årsmøtet holdes, har krevd behandlet.
7. Avgi uttalelse i andre saker som fremlegges til allmenningsstyret med anmodning om uttalelse fra årsmøtet.

Årsmøtet har ingen beslutningsmyndighet i andre saker enn valg av allmenningsstyre og valgkomité og fastsettelse av de godtgjørelser som er fastsatt ovenfor. Uttalelser fra årsmøtet er veiledende og binder ikke allmenningsstyret.

§ 4. VALG

4.1. Valg av allmenningsstyre

Styret velges på årsmøtet, av og blant de bruksberettigede i henhold til manntallet og for øvrig slik som bestemt i lov om bygdeallmenninger kapittel 4.

4.2. Valgkomité

Valget av allmenningsstyre tilrettelegges og ledes av en valgkomité på fem medlemmer. Valgkomiteen velges på årsmøter i forbindelse med styrevalg. Valgkomiteen fremmer forslag for årsmøtet på styremedlemmer og varamedlemmer til styret.

§ 5. RETT TIL ALLMENNINGSYTELSER

5.1. Virkesrett

De brukerberettigedes eiendommer har rett til trevirke til dekning av eiendommens jordbruksmessige behov, etter de nærmere bestemmelser i lov om bygdeallmenninger og disse bruksregler. De til enhver tid gjeldene rabatter på trevirke og eventuelle erstatninger gjøres kjent for de brukerberettigede ved at de tas inn i allmenningens årsmelding. Ved forandring av disse satsene skal dette omgående bekjentgjøres for de brukerberettigede. Styret kan utarbeide retningslinjer for allmenningsytelser til forskjellige formål. Disse retningslinjer skal være tilgjengelig for de bruksberettigede.

5.2. Uttak av materialer med allmenningsytelser

Ved nybygg og større vedlikehold skal de bruksberettigede innen fire uker før virket/erstatningsmaterialene skal brukes, sende en søknad til styret over det kvantum som ansees nødvendig. Søknaden må inneholde opplysninger om eiendommens navn, gårds- og bruksnummer og hvem som er eier og/eller bruker. Den må også inneholde materialspesifikasjoner og opplysninger om hva materialene skal brukes til. Ved nybygg og tilbygg skal det leveres tegninger. Er den brukerberettigede i tvil om vedlikeholdsarbeidet som skal utføres er søknadspliktige må dette avklares med allmenningen.

Søknader som kommer inn etter fristen, eller ikke inneholder de opplysninger styret krever, kan avvises. Hvis søknadspliktig arbeid settes i gang uten at forskriftmessige søknader er levert, kan ikke rabatter og tilskudd påregnes.

5.3. Bruk og behandling av materialer med allmenningsytelser – omgjøring av tildeling

Mottatte materialer må behandles forsvarlig og benyttes innen rimelig tid. Lar en brukerberettiget innvilgede og mottatte materialer utsettes for skade; eller brukes materialene til annet formål enn forutsatt ved tildeling, kan styret kreve erstatning for materialene. Det er forbudt uten styrets samtykke å låne ut, overdra eller på annen måte avhende bevilgede materialer. Dette forbud gjelder også brukte materialer som bygninger på eiendommen er oppført av.

Styret fastsetter i hvert enkelt tilfelle hvilken erstatninger som skal betales ved overtredelse av bestemmelsene i forrige ledd, og hva som skal tilbakebetales til allmenningen. Styret bestemmer også i hvert enkelt tilfelle hva som skal tilbakebetales hvis styret godkjenner rivning av hus oppsatt med allmenningsytelser.

Ved salg av, eller lovstridig bruk av mottatte materialer, eller når allmenningsretten for øvrig på annen måte misligholdes, kan allmenningsstyret i tillegg til de forføyninger som loven for øvrig foreskriver, nekte vedkommende ny tildeling for et tidsrom av inntil fem år.

Styret kan nekte ny tildeling av allmenningsytelser inntil oppgjør for allerede mottatte ytelser er foretatt.

5.4. Gjenoppbygging og utbedring av bygninger etter brann eller annen skade

Det gis ikke utvisning, virkesrabatt eller tilskudd til bruk av trebesparende materialer ved gjenoppføring eller utbedring av skadde bygninger som har vært fullverdiforsikret. For bygninger som har vært forsikret etter lavere verdi, gjelder det samme for den del av gjenoppføringen eller utbedringen som dekkes av forsikringssummen.

Hvis det ved gjenoppbyggingen bygges større enn tidligere; kan det gis allmenningsytelser til utvidelsen, så lenge det dreier seg om dekning av eiendommens jordbruksmessige behov.

5.5. Bygninger som ikke lenger tjener noe jordbruksmessig behov

Allmenningsretten kan ikke nyttes til oppføring eller vedlikehold av bygninger som ikke tjener noe jordbruksmessig behov. Med styrets samtykke kan virkesretten likevel nyttes dersom bygningene senere antas å tjene jordbruksmessige behov, eller når vernehensyn eller andre særlige hensyn tilsier det.

5.6. Føderådsbygninger

Når styret finner at eiendommens jordbruksmessige betydning tilsier det, kan allmenningsretten nyttes til oppføring og vedlikehold av føderådsbygning. Tildelingen begrenses i slike tilfeller til den størrelse og standard som godkjennes for lån i Landbruksbanken til enhver tid.

5.7. Utvidet produksjon

Allmenningsretten kan bare nyttes i den grad oppføring og vedlikehold av bygninger dekker behovet ved vanlig jordbruksdrift på eiendommen. Der det legges opp til en produksjon som går vesentlig ut over eiendommens arealgrunnlag, kan styret foreta en avkortning.

5.8. Refusjon av allmenningsytelser ved salg av bygninger

Ved frasalg av bygninger oppført eller vedlikeholdt med allmenningsytelser, og det er under 25 år siden ytelsen ble gitt, kan styret kreve refusjon til allmenningen svarende til den ytelsen representert og den tid som har gått siden ytelsen ble mottatt.

§ 6. BEITE, SETER

6.1. Beiterett

Eiendom med tilliggende bruksrett i allmenningen har rett til beite med så stor besetning som kan vinterføs på eiendommer, jfr. bygdeallmenningslovens § 6-1.

6.2. Beitebruksregler

Styret skal sørge for en fornuftig utnyttelse av beiteressursene i allmenningen, under hensyn til skogens produksjon og allmenningens flerbruksutnyttelse. Styret skal til enhver tid vurdere beitebeleggets størrelse og kan om nødvendig sette forbud mot beiting i deler av allmenningen, eller med visse slag husdyr eller for et bestemt tidsrom.

Styret kan pålegge de beiteberettigede å opprette beitelag, og pålegge beitelagene å sørge for organisert tilsyn og sanking av dyr på beite. Foran hver beitesesong skal beitelagene gi melding til styret om det påregnelige antall husdyr som skal slippes.

Dersom styret finner det hensiktsmessig kan det bestemme om:

- Inndeling av beitet i områder.
- Fastsettelse av beitetider innen det enkelte området eller innen allmenningen som helhet.

Geiter tillates ikke å beite i Eidsvoll Almenning eller på innkjøpte eiendommer.

6.3. Seter

Når det kan godtgjøres at seter er nødvendig for driften av eiendommen, kan brukerberettigede eiendommer få utvist seter i allmenningen. Styret kan henvise til fellesseter. Utvisning foretas av styret. Nedlagte og bortfalte seterløkker søkes utnyttet hvis det for øvrig ligger til rette for det. Utvist seter gir ikke generell rett til å oppføre seterhus. Før oppføring og vedlikehold av seterhus skal søknad på forhånd

legges fram for styret. Styret kan gi tillatelse til vedlikehold av seterhus også når det ikke gjelder eiendommens jordbruksmessige behov, for eksempel når bevaringshensyn tilsier det.

6.4. Behandlingen av seterhus når bruksrett eller rett til opptatt seter er falt bort

Utenfor regulert hytteområde kan hus på nedlagte sentre bare selges til bruksberettigede. Når særlig hensyn taler for det kan dispensasjon gis av styret.

Eieren av seterhus har rett til å ha dette stående som før også etter at retten til opptatt seter er falt bort, så lenge husene vedlikeholdes på forsvarlig måte og tilhører eiendom med tilliggende bruksrett. Retten omfatter en festet tomt, og det er en betingelse at det opprettes festekontrakt med allmenningen. Utvidelse av bebyggelse, salg og bortleie kan bare finne sted med samtykke av allmenningsstyret. Ved salg av seterhus til fritidsformål skal det opprettes festekontrakt. Allmenningsstyret kan videre kreve refusjon for bruksrettsytelser gitt til bebyggelsen etter samme regler for refusjon som ellers gjelder.

6.5. Overføring av rett til seter

I forbindelse med salg av seterhus med videre til annen eiendom med tilliggende bruksrett, kan allmenningsstyret overføre retten til seter til denne eiendommen når betingelsene etter lovens § 6-4 første ledd foreligge. Brukerberettigede med opptatt seter som selv ikke har seterbehov kan gi andre brukerberettigede anledning til å nytte seterløkka, men det er ikke anledning til å avtale noe leibeløp for slike. Derimot kan det gjøres avtaler om vedlikehold av gjerder med videre.

§ 7. JAKT OG FANGST

7.1. Forvaltningen av jakt og fangst

Forvaltningen av jakt og fangst skal ha som mål å oppnå et fornuftig viltstell ut ifra skoglige og andre forhold, og en rasjonell utnyttelse av jakten i allmenningen innenfor rammen av gjeldende lovgivning. Styret bør ta initiativ til at det blir utarbeidet en plan for forvaltning av storviltstammen, eventuelt i samarbeid med tilgrensende eiendom. Styret kan videre fastsette utfyllende jaktregler innenfor rammen av bygdeallmenningsloven og disse bruksregler.

7.2. Jakt på hjortevilt og bever

Styret og administrasjonen har ansvaret for forvaltningen av jakt på hjortevilt og bever. Jakttiden skal ligge innenfor de tider som er fastsatt for distriktet. Prisene for jakt på hjortevilt og bever skal i hovedsak følge vanlig markedspris i området. Bruksberettigede og fast ansatte i Eidsvoll Almenning skal ha fortrinnsrett.

7.3. Rett til småviltjakt

Rett til jakt og fangst på småvilt har den som utøver bruksrett med tilhørende husstand, jfr. bygdeallmenningslovens § 7-1.

Styret avgjør for hvert år i hvilken utstrekning jaktkort skal utstedes til andre enn de som er nevnt i første ledd og eventuelt fordelingen mellom innenbygdsboende og andre. Vedkommende kommunale organ skal på forhånd være gitt anledning til å uttale seg.

7.4. Felles vinterområder

Der hvor forholdene ligger til rette for det, kan styret samarbeide med andre om felles tiltak til fremme av viltstellet, felles jaktregler og felles jaktkort, som omhandlet i viltlovens §§ 37 og 38.

7.5. Rapportplikt

De som får utstedt jaktkort for allmenningen/området, plikter å gi de oppgavene over felt og fanget vilt som blir krevd av styret eller pålagt av viltmyndighetene.

7.6. Oppsyn

Styret sørger for nødvendige oppsyn. Styret skal påse at oppsynet er effektivt, og at overtredelser av lover og regler blir innberettet til styret.

Styret kan samarbeide med andre og med vedkommende kommunale organ om felles oppsyn over større områder.

7.7. Nødvendige begrensninger i jaktadgangen

Innenfor rammen av viltmyndighetens bestemmelser og jakttider med mer, kan styret foreta innskrenkninger med hensyn til tiden, området og måten for utøvelse av jakt og fangst, når disse tiltakene etter styrets mening er nødvendige av hensyn til viltbestanden. Det samme gjelder begrensning i antall jegere og i antall vilt av ulike slag som tillates felt eller fanget.

Før styret treffer vedtak i henhold til foranstående bestemmelser, skal vedkommende kommunale organ gis anledning til å uttale seg.

§ 8. FISKE

8.1. Forvaltning av fisket

Forvaltningen av fisket skal ha som mål å oppnå en rasjonell utnyttelse av fisket innenfor rammen av gjeldende lovgivning

8.2. Rett til å fiske

Rett til fiske har den som utøver bruksrett med tilhørende husstand, jfr. bygdeallmenningslovens § 8-1.

Styret avgjør om det skal åpnes adgang til fiske for andre personer enn de som er nevnt i første ledd i hele eller deler av allmenningen. Styret kan også bestemme at det skal åpnes adgang til fiske med andre redskaper enn krok og betingelsene for slikt fiske.

8.3. Felles fiskeområde

Styret kan samarbeide med andre om felles tiltak til fremme av fisket, felles fiskeregler og felles fiskekort. Vedkommende kommunale organ skal på forhånd være gitt anledning til å uttale seg.

8.4. Driftsavtale/bortleie

Styret kan, for inntil fem år om gangen, inngå avtale om administrasjon av fisket med organisasjon som har fremme av fiske som formål. Styret fastsetter betingelsene for avtalen etter at vedkommende kommunale organ er gitt anledning til å uttale seg.

8.5. Fiskekort

Alle som skal fiske i allmenningen må løse fiskekort, som skal lyde på navn. Kortet kan ikke overdras. Styret fastsetter vederlaget for fiske med forskjellige redskaper. Det fastsettes priser for en enkelt dag, for helg, uke og sesong. For andre enn bruksberettigede fastsettes egne satser for dag, helg, uke og sesong.

Inntekter ved salg av fiskekort tilfaller allmenningsskassen og kan blant annet brukes til fremme av fisket.

Styret kan unnta vann og vassdrag fra fiskekortplikten.

Styret kan i forbindelse med kultiveringstiltak frede hele eller deler av vassdrag for kortere eller lengre perioder.

8.6. Oppsyn

Styret sørger for nødvendige oppsyn. Styret skal påse at oppsynet er effektivt, og at overtredelser av lover og regler blir innberettet til styret.

Styret kan samarbeide med andre og med vedkommende kommunale organ om felles oppsyn over større områder.

§ 9. ANDRE BESTEMMELSER

All motorisert ferdsel i utmark er betinget av allmenningsstyrets godkjenning jfr. § 10 i lov om motorferdsel i utmark og vassdrag av 10. juni 1977.

§ 10. OVERTREDELSER

Overtredelse av disse bruksregler kan medføre politianmeldelse og straff med bøter, jfr. bygdeallmenningslovens § 9-3, for så vidt ikke strengere straffebestemmelser kommer til anvendelse på forholdet.

§ 11. IKRAFTTREDELSE

Disse bruksregler er godkjent av Landbruksdepartementet 26. januar 1998 og trer i kraft tre uker etter at de er kunngjort. Fra samme tidspunkt oppheves tidligere bruksregler for Eidsvoll Almenning, fastsatt 16. februar 1939.

Bruksreglene skal gjennomgås, og eventuelt endres, minst hvert 20. år.